

ה"ת 17449/09/20 - שחר שלמאייב נגד רשות הטבע והגנים ירושלים

בית משפט השלום בירושלים

ה"ת 17449-09-20 שלמיאב נ' רשות הטבע והגנים ירושלים
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט ביאלין אלעזר
המבקש שחר שלמאייב ע"י ב"כ עו"ד רפאלה שפירר
נגד
המשיבה רשות הטבע והגנים ירושלים
ע"י ב"כ עו"ד רונן מאיר

החלטה

הבקשות והשתלשלות דיונית:

1. לפניי שתי בקשות: בקשת המבקש להשבת תפוסים שהוגשה ביום 6.9.20 (להלן: "**בקשת המבקש**") ובקשת המשיבה להארכת תפוסים שהוגשה עוד ביום 11.7.19 (ה"ת 26729-07-19 - להלן: "**בקשת המשיבה**").

2. ביום 5.2.19 נתפסו ברשות המבקש 6 (3 זוגות) מיני התוכים הבאים: Amazona oratrix, Ara macao ו-Ara militaris (להלן: "**התפוסים**").

3. לדיון שהתקיים בפניי קדמה השתלשלות וכן בקשות ותגובות מטעם הצדדים, כפי שיתואר עוד להלן.

4. לקראת תום 6 החודשים מיום התפיסה, ביום 11.7.19, הגישה המשיבה, במעמד צד אחד, בקשה להארכת החזקת התפוסים. בהחלטה שניתנה באותו היום, הוריתי על המשך החזקת התפוסים עד החלטה אחרת וקבלת תגובתו של המבקש עד ליום 10.8.19. המשיבה, המבקשת אז, התבקשה להמציא את הבקשה והחלטה על זכותו לתגובה. כפי שיפורט עוד בהמשך, הבקשה והחלטה לא הובאו כלל לידיעתו של המבקש.

5. ביום 22.7.20 הגיש המבקש, באמצעות ב"כ, בקשה להשבת תפוסים לבית משפט השלום בחדרה (בהליך ה"ת 53780-07-20). מתגובת המשיבה לבקשה האמורה עלה כי קיים הליך בו ניתנה החלטה להמשך החזקת התפוסים עד החלטה אחרת - בקשת המשיבה שהוזכרה לעיל. לפיכך, הורה בית משפט השלום בחדרה על מחיקת הבקשה להשבת תפוסים תוך קביעה כי ככל שהמבקש עומד על בקשתו, יוכל הוא להגיש בקשה לבית משפט זה. מכאן, בקשת המבקש שלפניי.

6. לשם שלמות התמונה יצוין כי הדיון בבקשות הצדדים נקבע ליום 13.10.20, אך מועד זה נדחה לבקשת הצדדים ונשמע ביום 22/11/20.

טענות הצדדים

7. בדיון שהתקיים בפניי ב"כ המבקש העלתה מספר טענות: ראשית, נטען כי התנהלות היחידה החוקרת שלא הביאה לידיעת המבקש את ההחלטה מיום 11.7.19 להמשך החזקת התפוסים וזכותו לתגובה היא התנהלות חמורה וגובלת בשיבוש הליכי משפט. לטעמה, יש בהתנהלות חמורה זו כדי להוביל לכך שהתפוסים יוחזרו לידי המבקש. בהקשר זה, טענה ב"כ המבקש כי המשיבה הסתירה מהמבקש קיומו של הליך ובכך פגעה פגיעה מהותית בזכותו של המבקש. לטענתה, התנהלות דומה הצדיקה מתן החלטות שחרור תפוסים. ב"כ המבקש הפנתה בעניין זה להחלטת בית המשפט המחוזי באר שבע בע"ח 15139-01-13 **מדינת ישראל נגד שלומי ואזנה** (להלן: "**עניין ואזנה**") ולהחלטת הערכאה הדיונית.

שנית, ב"כ המבקש העלתה טענות ביחס להתמשכות החקירה בעניינו של המבקש ולחלוף הזמן מאז תפיסת התפוסים מהמבקש. העובדה שבחלוף הזמן מאז תפיסת התפוסים לא הוגש כתב אישום יש בה כדי ללמד על כך שהעבירות בהן חשוד המבקש אינן מבוססות על ראיות ברף הנדרש.

שלישית, ב"כ המבקש הטילה ספק בייחס לעצם האיסור להחזיק את כל התפוסים - 6 התוכים. בהקשר זה נטען כי לא כל סוגי התוכים שנתפסו אצל המבקש מוגנים באמנה ובדין הישראלי. ב"כ המבקש טענה כי רק מיני התוכים מסוג Ara militaris מופיעים ברשימת האכרזה אך לא יתר המינים שנתפסו.

רביעית, ב"כ המבקש העלתה טענה בדבר חוקיות החיפוש והתפיסה אצל המבקש, לטענתה החיפוש אצל המבקש נעשה שלא בפני עדים.

חמישית, ב"כ המבקש עמדה על כך שהמבקש הוא חובב טבע אך אין יסוד לטענות המשיבה כי המבקש קשור לסחר בערכי טבע מוגנים.

נוכח כל האמור לעיל, עתרה ב"כ המבקש לשחרור התפוסים.

8. המשיבה התנגדה לבקשת המבקש. המשיבה טענה כי ההחלטה מיום 10/07/19 לא הועברה לתגובתו ולידיעת המבקש בשל טעות אנוש ובתום לב. נטען כי בעקבות מקרה זה המשיבה תפיק את הלקחים הנדרשים.

עוד נטען על ידי נציגי המשיבה כי התפוסים שנתפסו אצל המבקש אסורים בהחזקה ללא היתר כדיון. התפוסים נכללים בנספח לאמנת CITES (להלן: "**האמנה**" או "**אמנת CITES**") והתפוסים מוגדרים כערכי טבע מוגנים. מדינת ישראל היא צד לאמנה. לטענת המשיבה שלושת זוגות התוכים שנתפסו אצל המבקש מופיעים בנספח 1 ברשימה ובאתר CITES. עוד נטען על ידי המשיבה כי כנגד המבקש קיים בסיס ראיתי למעורבות בסחר של ערכי טבע מוגנים. המשיבה הפנתה להחלטות שבמסגרתן נקבע כי אין בטעות שנעשתה בתום לב כדי להוביל להחלטת שחרור התפוסים האסורים באחזקה לפי דין וממילא אין מקום להשבתם.

דין והכרעה:

9. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים בכתב, שמעתי טענותיהם בעל פה ועיינתי בחומר הראיות הגעתי לכלל מסקנה שאין להיעתר לבקשת המבקש להשבת התפוסים וזאת מהטעמים שיפורטו להלן.

החשד הסביר ועילות התפיסה:

10. בטרם אעמוד על הטעמים העומדים ביסוד הכרעתי שלא להשיב את התפוסים, מצאתי להעיר כי צודקת ב"כ המבקש בטענותיה בנוגע להתנהלות המשיבה. המשיבה לא נהגה כמצופה מרשות מנהלית הפועלת במסגרת נהלים וחוקים. העובדה שהמשיבה לא טרחה להביא למבקש את החלטתי על זכותו של המבקש להגיב לבקשת המשיבה להמשך ולהחזיק בתפוסים היא התנהלות חמורה ופגומה ובפועל פגעה בזכות העמידה והטיעון המוקנים לצד בהליך משפטי. עם זאת, מבלי לגרוע מאחריותה והתנהלותה השגויה של המשיבה, יש לזכור כי המבקש לא פנה בבקשה להשבת התפוסים, אלא לאחר כשנה ממועד תפיסתם. לפיכך, הפגיעה הנטענת על ידי המבקש לא יכולה להיות חזות הכל וכנגדה קיימים שיקולים ואינטרסים ציבוריים רחבים שיש להביא בחשבון, כפי שיפורט להלן.

11. חרף ההתנהלות המתוארת לעיל מצד המשיבה, הגעתי כאמור למסקנה שלא ניתן להשיב התפוסים מהטעמים הבאים.

12. ראשית, **חומר הראיות מלמד על קיומו של חשד סביר לעבירות של סחר והחזקת ערכי טבע מוגנים**; עיינתי בתיק החקירה סימנתי את עיקרי הראיות 1-16. הודעת המבקש שסומנה 1 בצירוף מסמכים שסומנו 11-16 מבססים חשד סביר ברף ובעוצמה הנדרשים בשלב זה לעבירות בהן חשוד המבקש. המבקש בחקירתו נשאל אודות המצאות התפוסים ברשותו והשיב כי קנה אותם מאחר. המבקש סירב למסור את זהות האדם שממנו קנה את התפוסים (הודעת המבקש שסומנה 1 שורות 16-24). המבקש נשאל מדוע לא הוציא היתר להחזקת התפוסים והוא השיב כי פחד שהרשויות ייקחו ממנו את התפוסים.

מעבר לאמור בהודעתו של המבקש, התוכן העולה ממסמכים שסומנו 11-16 מלמד על עיסוק אינטנסיבי של המבקש בהחזקה ובסחר של ערכי טבע מוגנים ממינים שונים וזאת על פני תקופה ארוכה יחסית.

מראיות אלה עולה עוד כי המבקש היה מודע לכך שנדרש להחזיק התפוסים לפי היתר ופעל בדרך שאינה חוקית כאשר הוא מודע היטב לאי חוקיות פעולותיו בהקשר לתפוסים וערכי טבע מוגנים נוספים. התוכן העולה ממסמכים אלה מלמד על שוק סחר בערכי טבע מוגנים בו נמכרים מינים אלה בסכומים של אלפי שקל וכי המבקש נוטל חלק בכך.

נוכח המתואר לעיל, אני סבור שקיימת תשתית ראייתית בעוצמה גבוהה בייחס למעורבותו של המבקש בעבירות לפי סעיף 33 (ד) ביחד עם סעיף 57 (א) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998 (להלן: "**החוק**"). נוכח האמור, אני דוחה את טענות ב"כ המבקש בקשר לטיב החשד והעדר עיסוק בסחר מצד המבקש. יובהר כי סעיף 33 (ה) לחוק מגדיר "סחר - **לרבות קניה, מכר, חליפין, ייצוא, ייצוא**

חוזר, ייבוא הכנסה מן הים וכן הצעה לסחר".

13. שנית, וכאן העיקר, **עצם החזקת התפוסים בלא היתר כדין - אסורה**. על כן, וחרף התנהלות המדינה כפי שתוארה לעיל, לא ניתן להשיב את התפוסים לידי המבקש. השבת התפוסים לידי המבקש אין משמעותה אלא מתן היתר שלא בסמכות. בית משפט אינו מוסמך וממילא לא יכול להתיר את החזקת תפוסים בידי מי שאין לו היתר כדין. אין מדובר בתפוסים שהם רכוש מותר בהחזקה. אכן החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעניין ואזנה הנ"ל קובעת כי יש לתת ביטוי מעשי ומוחשי לפגמים שנפלו בהתנהלות היחידה החוקרת, אלא שלטעמי אין הנידון שם דומה לעניינו. שם דובר על השבת מסמכים, מסכים, מחשבים וכסף שהחזקתם, ככלל, איננה אסורה. לכך יש להוסיף, כי מחומר הראיות עולה שהמבקש ידע שהחזקת התפוסים אסורה ונדרש היתר, אך בחר לקחת את הסיכון הכרוך בכך.

14. זאת ועוד; התפוסים נושא הבקשה נכללים ב"נספח 1" לאכרזת גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (יישום האמנה בדבר סחר בין-לאומי במינים של חיות בר וצמחיית בר הנתונים בסכנה) (ערכי טבע מוגנים), תשס"ד-2004. סעיף 2 לאכרזה קובע כי המינים שצוינו בנספח 1 לאמנה (Appendix I) הינם "ערכי טבע מוגנים הנתונים באיום של הכחדה, הנפגעים או העלולים להיפגע על ידי סחר". הנה כי כן, התפוסים נכללים ברשימת המינים הנתונים ברף הגבוה ביותר של שימור לנוכח הסכנה שבהכחדתם.

15. ב"כ המבקש טענה כי לא כל מיני התוכים שנתפסו אצל המבקש מופיעים בנספח 1 לאמנה אלא רק התוכי ממין Ara militaris. אין ממש בטענה זו. עיון בנספח 1 לאמנה מלמד כי כל התפוסים מופיעים בנספח 1 לאמנה ובהקשר זה אין לי אלא להפנות לנספח 1 הכולל את כל המינים התפוסים:

מספר סידורי	טקסון גבוה	נספח 1	נספח 2	נספח 3
(726)		Amazona		
		oratrix		
(737)		Ara macao		
(738)		Ara		
		militaris		

16. נוכח האמור לעיל, הרי שלפקחים היתה **סמכות ועילת תפיסה לפי דין** (ראו סעיף 59 לחוק וכן סעיף 11 לחוק להגנת חייט הבר, תשט"ו-1955) לתפוס את כל התפוסים. בהקשר לעילות התפיסה אוסיף, כי לנוכח

האיסור בהחזקת התפוסים קמה עילת תפיסה מובהקת הנובעת למעשה מטיב העבירות.

17. לכל אלה יש להוסיף את האינטרס הציבורי הטמון במילוי והקפדה של התחייבויות המדינה לאמנות שהיא צד להן. אין חולק כי מדינת ישראל חתומה וצד לאמנת CITES. שחרור התפוסים עלול לפגוע, אפוא, בהתחייבותה של המדינה לאמנות בינלאומיות.

18. ב"כ המבקש העלתה טענה לפיה החיפוש בעת תפיסת התפוסים נעשה שלא בנוכחות עדים, אלא שמדו"חות הפעולה של הפקחים אשר סומנו 6-9 עולה כי נרשמו עדים. יתר על כן, וכאן העיקר בקשר לטענה זו, ככלל דינן של טענות מסוג זה להתברר בהליך העיקרי ככל שיוחלט להגיש כתב אישום ובשלב זה אין לטענות אלה משקל מכריע.

מסקנות והוראות נלוות

19. נוכח כל האמור לעיל, הגעתי לכלל מסקנה שאין להיעתר לבקשת המבקש ובקשתו להשבת התפוסים - נדחית.

20. אני נעתר לבקשת המשיבה ומורה על המשך החזקת התפוסים על ידי המשיבה וזאת עד להחלטה לגופו של תיק. ככל שיוחלט שלא להגיש כתב אישום המשיבה תודיע על כך למבקש וככל שירצה בכך הוא יוכל לפנות לבית המשפט בבקשה מתאימה.

21. המזכירות תשלח עותק מהחלטה לצדדים.

22. תיק החקירה יועבר למשיבה באמצעות המזכירות.

ניתנה היום, א' שבט תשפ"א, 14 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.